

قوله تعالى:

این جزوه در مصیبت حروفات عالین نوشته شده ولكن این ایام بنفسی تخصیص یافت. بعد جمعی طالب شرح وتفسیر شدند که به لسان فارسی نوشته شود لهذا مرقوم گشت واز جواهر کلمات ظاهر وهویدا گشت ولكن چون ترجمه کلمه بکلمه مطابق فطرت اصلیه ملاحظتی نداشت آنچه بقلم جاری شد مسطور آمد اگر چه صاحبان بصیرت در حرفی از آن کلّ حقایق معانی را از دقایق روحانی ومعانی ربّانی استنباط مینمایند ولكن چون بعضی را که در عالم طبیعت بشری ماوی است دیده اعتراض باز است لهذا باظهار این بیان تبیان رفت بر سر و صدر اوراق مرقوم شود.

هُوَ هُوَ

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي. كَيْفَ يَتَحَرَّكُ الْقَلَمُ وَيَجْرِي الْمِدَادُ بَعْدَ مَا انْقَطَعَتْ نَسَائِمُ الْوِدَادِ وَأَشْرَقَتْ شَمْسُ الْقَضَاءِ مِنْ أَفْقِ الْإِمْضَاءِ. وَخَرَجَ سَيْفُ الْبَلَاءِ مِنْ غَمْدِ الْبَدَاءِ. وَارْتَفَعَتْ سَمَاءُ الْأَحْزَانِ وَنَزَلَ مِنْ سَحَابِ الْقَضَاءِ رِمَاحُ الْإِفْتِتَانِ وَسِهَامُ الْإِنْتِقَامِ. بِحَيْثُ أَفَلَتْ أَنْجُمُ السُّرُورِ فِي قُلُوبِ أَحِبَّائِكَ وَأَنْعَدِمَتْ مَقَادِيرُ الْبَهْجَةِ فِي أَفئِدَةِ

أَصْفِيائِكَ وَتَتَابَعْتَ الرَّزَايَا حَتَّى وَصَلْتَ إِلَى مَقَامٍ لَنْ يَقْدِرَ أَحَدٌ أَنْ يَحْمِلَهَا وَلَنْ تَطِيقَ نَفْسٌ أَنْ تَقْرِبَهَا، بَحِيثٌ أُغْلِقْتَ أَبْوَابَ الرَّجَاءِ وَانْقَطَعَتْ نَسَائِمُ الْوَفَاءِ وَهَاجَتْ رَوَائِحُ الْفَنَاءِ. وَعَزَّتِكَ يَبْكِي الْقَلَمُ وَيَضُجُّ الْمِدَادُ. وَانْصَعَقَ اللَّوْحُ وَارْتَعَشَتِ الْأَبْدَانُ وَانْهَدَمَتِ الْأَرْكَانُ، فَاهِ آهِ عَمَّا قَضَى وَأَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ عِنَايَتِكَ الْأُولَى.

پاك و مقدسى تو اى پروردگار من چگونه حركت نمايد قلم و جارى شود مداد بعد از آنكه منقطع شد نسيمهاى مرحمت و غروب نمود لطيفه هاى مكرمت و طلوع نمود آفتاب ذلت و خوارى و بيرون آمد شمشير بلا از نيام و سماء حزن مرتفع شد و از غمام قدرت تيرها و نيزه هاى فتنه و انتقام بباريد بقسمى كه علامتها و انجم سرور از قلوب غروب نمود و مقدارهاى بهجت از افنده روزگار زائل شد و ابواب رجا بسته گشت و عنایت نسيم صبا از حديقه وفا مقطوع گرديد و بادهای تند فنا بر شجره بقا بوزيد قلم بناله مشغول است و مداد به صيحه و ندبه معروف و لوح از اين خروش مدهوش و جوهر هوش از چشيدن اين درد و الم در جوش و عنديب غيب در اين سروش كه واى واى از آنچه ظاهر و هويدا گشت و اين نيست مگر از مرحمتهاى مكنونه تو اى پروردگار من.

وَأَنْتَ الَّذِي أَوْقَدْتَ سُرُجَ الْمَحَبَّةِ فِي مَشْكَاةِ الْعِنَايَةِ وَرَبَّيْتَهَا بِدُھَنِ الْعِلْمِ وَالْحِكْمَةِ. حَتَّى أَضَاءَتْ وَاسْتَضَاءَتْ. وَبَنُورِهَا أَشْرَقَتْ أَنْوَارُ أَحَدِيَّتِكَ فِي مَشْكَاةِ عِزِّ سُلْطَنَتِكَ، وَاسْتَحْكَمْتَ أَرْكَانُ بَيْتِ أَرْزَلِيَّتِكَ فِي رِيَاضِ قُدْسِ هُوِيَّتِكَ. وَحَفِظْتَهَا بِرُجَاةِ فَضْلِكَ وَبَلُورِ رَحْمَتِكَ لئَلَّا تَهَبَّ عَلَيْهَا الْأَرْيَاخُ الْمُكَدِّرَةُ. وَبَعْدَ ذَلِكَ أَقْمَضْتَهَا بِقَمِيصِ جُودِكَ

وَرَأْفَتِكَ. وَأَظْهَرْتُهَا مِنْ مَلَكُوتِ صِفَاتِكَ عَلَى هَيْكَلِ أَسْمَائِكَ، فَلَمَّا تَمَّ خَلْقُهَا وَطَابَ خَلْقُهَا هَبَّتْ عَلَيْهَا أَرْيَاحُ الْفَنَاءِ وَانْقَطَعَتْ عَنْهَا نَسَمَاتُ الْبَقَاءِ، حَتَّى أُخِذَتْ حَيَاتُهَا وَانْكَسَرَتْ مَشَكَاتُهَا وَفَنَتْ أَنْوَارُهَا. فَأَهِ آهِ عَمَّا قَضَى وَأَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ قَضَايَاكَ الْآخَرَى.

و توئی ای پروردگار من که روشن فرمودی شمع مرحمت و چراغهای هدایت خود را در محلهای عنایت و مكرمت و تربیت فرمودی بروغنهاى علم و حكمت خود تا اينكه بضياء او روشن شد چراغهای هدایت در غرفه های عزت تو و باو ظاهر شد نورهای احدیت تو از مصباحهای بزرگی و حكومت تو و حفظ فرمودی او را از بادهای تند خاموش كننده تا اينكه محفوظ بماند در سایه های رحمت تو و بعد پوشانیدی او را از خلعتهاى باقى خود و ظاهر فرمودی او را از ملكوت صفات در هيكل اسمى از اسماء خود و چون تمام شد خلق او و نيكو گشت خلق او و زید بر او بادهای مخالف فنا و بسته شد بروی او درهای بقا بحدی كه خاموش شد روشنی او و شكست فانوس او و خالی شد محلّ او و فانی شد نور او پس واى واى از آنچه قضا شد و هویدا گشت و این است از امر مبرم تو ای پروردگار من.

كَيْفَ أَذْكُرُ يَا إِلَهِي بَدَائِعَ صُنْعِكَ وَأَسْرَارَ حِكْمَتِكَ بِحَيْثُ خَلَقْتَ مِنْ جَوَاهِرِ النِّعْمَاءِ الْمَاءَ الدَّرِّيَّ الْبَيْضَاءَ وَأَجْرِيَّتَهُ مِنْ أَصْلَابِ الْآبَاءِ، وَنَقَلْتَهُ مِنْ صُلْبٍ إِلَى صُلْبٍ حَتَّى انْتَهَى فِي ظَهْرِ أَحَدٍ مِنْ عِبَادِكَ. ثُمَّ نَزَلَتْ هَذَا الْمَاءَ اللَّطِيفَ الصَّافِي فِي صَدَفِ أَمَةٍ مِنْ إِمَائِكَ وَرَبِّيَّتُهُ فِيهِ بِأَيَادِي سِرِّكَ وَلَطَائِفِ رَأْفَتِكَ وَدَبَّرْتَهُ بِتَدَابِيرِ حِكْمَتِكَ. حَتَّى

صَوَّرْتَهُ فِي بَطْنِ الْأُمِّ عَلَى هَيْكَلِ التَّكْرِيمِ وَأَحْسَنَ التَّقْوِيمِ، ثُمَّ بَعْدَ ذَلِكَ أَخْرَجْتَهُ وَأَرْضَعْتَهُ وَأَنْعَمْتَهُ وَغَذَّيْتَهُ وَسَقَّيْتَهُ وَأَكْرَمْتَهُ وَأَعْلَيْتَهُ وَقَوَّمْتَهُ وَكَبَّرْتَهُ حَتَّى أَوْصَلْتَهُ إِلَى الْغَايَةِ الَّتِي لَا غَايَةَ لَهَا فِي خَلْقِكَ وَالْعُلُوِّ الَّذِي لَا مُنْتَهَى لَهُ فِي بَرِّيَّتِكَ بِحَيْثُ عَرَّجْتَهُ إِلَى سَمَاءِ أَمْرِكَ وَهَوَاءِ عِزِّ قُدْسِكَ وَأَوْصَلْتَهُ إِلَى مَعَارِجِ الْأَسْفَارِ بَيْنَ يَدَيْكَ وَقَطَعْتَهُ عَنْ كُلِّ الْجِهَاتِ وَرَجَعْتَهُ مِنْكَ إِلَيْكَ حَتَّى وَرَدَ عَلَيْكَ وَنَزَلَ بِكَ. وَلَكِنْ يَا إِلَهِي حِينَ وُرُودِهِ عَلَيْكَ عَرَّيْتَ جَسَدَهُ لِأَنَّكَ مَا أَحْبَبْتَ غَيْرَهُ وَأَخَذْتَ ثِيَابَهُ لِأَنَّكَ مَا أَرَدْتَ دُونَهُ وَأَسْكَنْتَهُ فِي بَيْتٍ لَمْ يَكُنْ فِيهِ مِنْ رَفِيقٍ وَلَا مِنْ شَفِيقٍ وَلَا مِنْ مُصَاحِبٍ وَلَا مِنْ أَنْيسٍ وَلَا مِنْ سِرَاجٍ وَلَا مِنْ فِرَاشٍ. وَبَقِيَ فِيهِ مِسْكِينًا فَقِيرًا فَرِيدًا مُسْتَجِيرًا، فَآهِ أَهْ بِذَلِكَ انْقَطَعَتْ نَسَائِمُ الشَّرَفِ عَنْ طَرَفِ الْبَقَاءِ وَكَلَّتْ وَرَقَاءُ الْأَمْرِ عَنْ نِعَمَاتِ الْوَفَاءِ وَشَقَّ الْوُجُودُ عَنْ هَيْكَلِهِ الثِّيَابِ الصَّفْرَاءِ. وَأَلْقَتْ الْحُورُ عَلَى وَجْهِهَا الرَّمَادَ وَبَكَتْ عُيُونُ الْعِظَمَةِ فِي سَرَائِرِ الْإِمْكَانِ بِالْمَدَامِيعِ الْحُمْرَاءِ. فَآهِ أَهْ قَضَى مَا أَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ مَصَائِبِكَ الْكُبْرَى.

چگونه ذکر نمایم ای محبوب من و مقصود من حکمتهای بالغ تو را در ظهورات صنع تازه تو و اسرارهای سلطنت و تدبیر تو که مستور شده از مشاهده عیون و منزه گشته از ادراک عقول بقسمی که خلق فرمودی از جواهر نعمتهای خود آب لطیف نورانی و جاری نمودی او را در صُلبهای روحانی و نقل نمودی از صُلبی بسوی صُلبی و از محلی تا اینکه منتهی شد و مقرر گردید در ظُهر یکی از عباد تو و بعد نازل فرمودی از ظُهر او در صدف یکی از اماء خود و تربیت نمودی او را بدستهای باطنی خود و لطیفه های بخشش و رحمت خود تا اینکه خلق فرمودی او

را در بطن امّ بر هیکل کرامت و بزرگی و به بهترین صورت او را زینت دادی و از عیون صافیة شیر دادی او را و از قدرت کامله حفظ فرمودی او را تا آنکه برزگ شد در جوار رحمت تو و ساکن شد در دیار حکومت تو و چشید از خمرهای مکرمت تو و نوشید از چشمه های لطف تو تا آنکه به حدیقه عرفان وارد شد و به محل ایقان مستریح گشت و در ریاض قرب و مشاهده سائر بود و در بساط وصل و مکاشفه میخرامید تا آنکه بشرف لقا مشرف شد و از خمر بقا مرزوق گشت و ثمره قرب را از شجره وصال اخذ نمود و آب زلال را از چشمه جمال بنوشید و زلال معارف الهیّه را از طلعت بی مثال حضرت لا یزال ادراک نمود و طی نمود سفرهای ممالك عشق را و راههای مهالك صبر و طلب را تا آنکه وارد شد بر تو و راجع شد بسوی تو و بازگشت نمود نزد تو و ساکن شد در قطب لامکان مقابل جمال تو در این وقت بموج آمد بحر قضای تو و به هیجان آمد بادهای تند در هوای بلاهای تو پس عریان نمودی بدن او را و ذلیل فرمودی جسد او را و منزل دادی او را در خانهء که نه فرشی در او گسترده بود و نه چراغی در او آماده شده بود و نه رفیق و مونسى که مصاحبت نماید با او و نه دوست و انیسی که انس گیرد با او پس وای وای مسدود شد علامات سرور و لال شد عندلیب ظهور و شقّ نمود جوهر وجود ثیاب خود را و ریخت حوریه فردوس بر سر خود خاک سیاه را و جاری شد از چشمه های قدرت انهار ذلّت پس وای وای از آنچه ظاهر شد و هویدا گشت و این است از مصیبتهای بزرگ تو ای پروردگار من.

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ يَا إِلَهِي، بَعْدَ مَا أَصْعَدْتَهُ إِلَى مَيَادِينِ الْهَاءِ عَرْشِ الْبَقَاءِ وَفَنَائِهِ
عَنْ نَفْسِهِ وَبَقَائِهِ بِالنُّورِ الْأَعْلَى فِي رَقَارِفِ الْبَدَاءِ وَوُضُولِهِ إِلَيْهِ وَعِرْفَانِهِ نَفْسَهُ وَإِبْلَاغِهِ
نُورَهُ وَإِدْرَاكِه جَمَالَهُ سَقِيَّتَهُ مِنْ بَدَائِعِ الْعُيُونِ الصَّافِيَةِ مِنْ جَوَاهِرِ عِلْمِكَ الْمَكْنُونَةِ
وَالْبَسْتَهُ مِنْ رِذَاءِ الْهُدَى. وَأَشْرَبْتَهُ مِنْ كُؤُوسِ التَّقَى حَتَّى سَمِعَ نِعْمَةَ الْوَرَقَاءِ فِي مَرْكَزِ
الْعَمَاءِ. وَوَقَفَ عَلَى الْمَنْظَرِ الْأَكْبَرِ وَقَامَ لَدَى حَرَمِ الْكِبْرِيَاءِ وَاسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الصَّفْرَاءِ
فِي الْبُقْعَةِ الْحُمْرَاءِ وَاسْتَعْنَى بِكَيْفُونَتِهِ وَاسْتَبْقَى بِذَانِيتِهِ وَشَاهَدَ بِعَيْنِهِ مَا شَاهَدَ وَعَرَفَ
بِقَلْبِهِ مَا عَرَفَ وَعَرَجَ بِتَمَامِهِ إِلَى الْمَقَامِ الَّذِي لَنْ يَسْبِقَهُ أَحَدٌ فِي حُبِّهِ إِيَّاكَ، وَرِضَائِهِ
فِي قَضَائِكَ وَتَسْلِيمِهِ فِي بِلَائِكَ، وَكَانَ فِي ذَلِكَ الشَّأْنِ الْأَعْلَى وَالْمَقَامِ الْأَعَزِّ الْأَوْفَى
حَتَّى نَفَخَتْ عَلَيْهِ مِنْ نَفَحَاتِ قَضَائِكَ وَأَرْيَاحِ بِلَائِكَ. وَأَخَذَتْ مِنْهُ كُلَّ مَا أُعْطِيَتْهُ
بِجُودِكَ، بِحَيْثُ مُنِعَتْ رِجْلَاهُ عَنِ الْمَشْيِ وَيَدَاهُ عَنِ الْأَخْذِ وَبَصَرُهُ عَنْ مُشَاهَدَةِ جَمَالِكَ
وَسَمْعُهُ عَنْ اسْتِمَاعِ نِعْمَاتِكَ وَقَلْبُهُ عَنْ عِرْفَانِ مَوَاقِعِ تَوْحِيدِكَ وَفُؤَادُهُ عَنْ الْإِيقَانِ
بِمَظَاهِرِ تَفَرِيدِكَ وَمَا اكْتَفَيْتَ بِذَلِكَ حَتَّى نَزَعْتَ عَنْهُ خَلَعَ عِنَايَتِكَ وَنَزَّلْتَهُ مِنْ قُصُورِ
الْعِزَّةِ إِلَى تُرَابِ الذِّلَّةِ وَمِنْ مَخْرَنِ الْغِنَى إِلَى مَكْمَنِ الْفَقْرِ وَسَكَنَ فِي بَاطِنِ الْأَرْضِ
وَحِيدًا غَرِيبًا غُرْيَانًا مَحْرُومًا مَهْجُورًا، فَآهِ آهِ عَمَّا قَضَى وَأَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ رَزِيَّتِكَ
الْكُبْرَى.

عجب در این است که بعد از دخول در حقیقه بقا و استسقاء کؤس بقا و طیران
در سماء بقا و وصول بمکامن بقا و ورود در - مقامی که جز بقا چیزی مشهود نه
و جز صِرْفِ قِدَمِ امری موجود نه عساکر فنا از جمیع جهات احاطه نمود تا آنکه

اخذ نمود او را- فَتَفَكَّرُوا فِيهِ يَا أَهْلَ الْبَيَانِ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ إِذِنْ أَنْتُمْ فِي عِلْمِ اللَّهِ لَرَأْسُخُونَ لَا فَوْرِيَّ لَا تَعْرِفُونَ إِنْ أَنْتُمْ فِي أَرْلِ الْأَزَالِ تَتَفَكَّرُونَ.

پاك و منزهی تو ای مقصود من بعد از آنکه بلند فرمودی او را به مقامهای عزّ فردوس و وارد نمودی او را در گلزارهای بقای قدس که درهای فنا بروی او باز نگشته تا آنکه فانی شد از نفس خود و باقی ماند ببقای تو و داخل گشت در حدیقه وصال و نوشید از چشمه جمال و ادراك نمود جواهر علوم و سواذج حکمت را از چشمه های مكنونه و پوشید از جامه های هدی و چشید از کاسهای تقی و شنید نواهای و رقاء الهی را از چنگ و بریطهای صمدانی و از همه برید و به حضرت تو پیوست و سر تسلیم در صحراهای قرب تو گذاشت تا آنکه در بیابانهای طلب جان درباخت و بعد گرفتی از او آنچه عطا فرموده بودی تا آنکه پای او از مشی بازماند و دستهای او از حرکت افتاد و چشمهای او از مشاهده جمال محجوب شد و گوشهای او از شنیدن بیان تو ممنوع گشت و اخذ نمودی از او خلعتهای مرحمت خود را تا آنکه افتاد برهنه و عریان بر روی خاك و از قصرهای بلند عزّت بر بیت ذلّت مسكن گرفت و از مراتب بلند غنا بر ارض فقر مقرّ گزید و باقی ماند در میان زمین تنها و غریب و وحید و فقیر پس وای وای از آنچه ظاهر شد و هویدا گشت و این است از بلاهای بزرگ تو ای پروردگار.

وَأَنْتَ الَّذِي أَغْرَسْتَ شَجَرَةً طَيِّبَةً فِي أَرْضٍ مُبَارَكَةٍ لَطِيفَةٍ وَأَشْرَبْتَهَا مَاءَ الْكَافُورِ مِنْ عُيُونِ الظُّهُورِ وَرَبَّيْتَهَا بِإِفْتِدَارِ سُلْطَنَتِكَ وَحَفِظْتَهَا بِأَيْدِي قُدْرَتِكَ حَتَّى ارْتَفَعَتْ وَعَلَتْ

وَجَعَلْتَ أَصْلَهَا ثَابِتًا فِي أَرْضٍ مَشِيَّتِكَ بِاسْمٍ مِنْ أَسْمَائِكَ، وَفَرَعَهَا فِي سَمَاءٍ إِرَادَتِكَ
وَاسْتَقَرَّتْ وَارْتَفَعَتْ وَصَارَتْ ذَاتَ أَفْنَانٍ مُتَعَالِيَةٍ وَذَاتَ أَغْصَانٍ مُرْتَفِعَةٍ وَذَاتَ دَوْحَةٍ
قَوِيَّةٍ وَذَاتَ قُضْبَانٍ مَنِيعَةٍ عَظِيمَةٍ وَسَكَنْتْ عَلَى أَفْنَانِهَا أَرْوَاحُ عِزِّ هُويَّتِكَ وَرَقَدَتْ عَلَى
أَغْصَانِهَا حَمَامَاتُ قُدْسٍ أَرْلَيْتِكَ، وَقَفَصَاتُ النُّورِ عَلَيْهَا مُعَلَّقَاتٌ، وَفِيهَا مِنْ طُيُورِ الْعِزِّ
مُغَنِّيَاتٍ، وَحَمَامَاتِ الْقُدْسِ مُعَرِّدَاتٍ، كُلُّهُنَّ يَذْكُرْنَ اللَّهَ رَبَّهُنَّ بِاللِّسَانِ الْبَدِيعِ فِي الْأَلْحَانِ
وَبِالْكَلِمَةِ الْمَنِيعَةِ عَلَى الْأَغْصَانِ. وَمِنْ نِعَمَاتِهِنَّ تَوَلَّهَتْ أَفْنِدَةُ الْمُخْلِصِينَ وَاسْتَقَرَّتْ
أَنْفُسُ الْمُقَرَّبِينَ، فَلَمَّا بَلَغَتْ إِلَى أَعْلَى مَقَامِهَا أَخَذَتْهَا صَوَاعِقُ قَهْرِكَ وَقَوَاصِفُ بَلِيَّتِكَ
حَتَّى كُسِرَتْ أَغْصَانُهَا وَاصْفَرَّتْ أَوْرَاقُهَا وَسَقَطَتْ أَثْمَارُهَا وَانْكَسَرَتْ أَقْفَاصُهَا وَطَارَتْ
طُيُورُهَا حَتَّى وَقَعَتْ بِأَسْرِهَا وَأَصْلَحَهَا وَفَرَعَهَا. كَانَتْهَا مَا غُرِسَتْ وَمَا خُلِقَتْ وَمَا ظَهَرَتْ
وَمَا عَلَتْ وَمَا رُفِعَتْ. فَاهِ أَهٍ قَضَى وَأَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ اقْتِدَارِ سُلْطَنَتِكَ الْعُظْمَى.

و تو ای پروردگار من غرس فرمودی شجره لطیف نیکو را در زمین مبارک مرغوب
و بدستهای مهربانی و عنایت تربیت فرمودی او را و در جوار قدرت و غلبه حفظ
فرمودی او را تا اینکه بلند شد شاخه های او و بثمر آمد غصنهای او واصل او
ثابت شد در ارض معرفت و فرع او بلند شد تا سماء علم و حکمت تو و ساکن شد
بر اوراق او ارواح قدس عنایت تو و مستريح شد برغصنهای او انوار مجد مكرمت
تو و بر شاخه های او ساکن شد طيرهای جذب و شوق و عندلیبهای عشق و ذوق
که جميع نفوس مقدسين و ارواح مقربين از تغنیات حجازی و نغمات عراقی و
نواهای قدس الهی مدهوش گشتند و از حدود وجود رستند و چون تمام شد مدت او
احاطه نمود او را صاعقه های قهر تو بقسمی که شکست اغصان او و زرد شد

اوراق او و از هم پاشید ثمرهای او و منهدم شد قفصهای او و پرید طیرهای او و افتاد بر وجه ارض گویا که خلق نشده بود و ظاهر نگشته بود و بثمر نیامده بود پس وای وای از آنچه قضا شد و هویدا گشت و این است از ظهورات سلطنت تو ای پروردگار من.

وَأَنْتَ الَّذِي نَزَلْتَ حُكْمَ الْقُدْرَةِ مِنْ جَبْرُوتِ الْعِزَّةِ وَأَشْرَقَ بِإِذْنِكَ حُكْمُ الْقَضَاءِ بِالْإِمْنَاءِ فِي مَلَكُوتِ الْبَدَاءِ لاسْتِوَاءِ بُقْعَةِ الْعِظَمَةِ عَلَى أَوْتَادٍ مِنَ الْحَدِيدَةِ الْمُحْكَمَةِ الْمُتَقَنَّةِ، وَسَوَّيْتَهَا مِنْ تُرَابِ الْعِنَايَةِ مِنْ جَنَّةِ أَرْزَلِيَّتِكَ. وَبَنَيْتَهَا عَلَى أَرْبَعَةِ أَرْكَانٍ مِنْ هَيَاكِلِ عِزِّ أَحَدِيَّتِكَ. وَرَبَّنْتَهَا بِشُمُوسِ صَمَدَانِيَّتِكَ. وَطَرَزْتَهَا مِنْ صَافِي ذَهَبِ مَرْحَمَتِكَ. وَجَعَلْتَ أَبْوَابَهَا مُزَيَّنَةً مِنَ الْيَاقُوتَةِ الْحُمْرَاءِ فِي اسْمِكَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى، وَجِدَارَهَا مُرَصَّعًا مِنْ لَالِي صِفَاتِكَ الْعُلْيَا فِي ذِكْرِكَ الْأَكْبَرِ الْأَبْهَى، وَجَعَلْتَ سَقْفَهَا وَعَرْشَهَا مِنَ الْأَلْمَاسِ الرَّطْبِ الْأَصْفَى فِي الذِّكْرِ الْأَتَمِّ الْأَقْدَمِ الْأَوْفَى، سُبْحَانَ اللَّهِ خَالِقِهَا وَمُوجِدِهَا وَمُظْهِرِهَا وَمُقَدِّرِهَا. وَبَعْدَ بُلُوغِهَا إِلَى غَايَتِهَا وَظُهُورِهَا عَلَى أَحْسَنِ خَلْقِهَا كَانَتْ بَاقِيَةً إِلَى أَنْ تَمَّ مِيقَاتُهَا إِذَا ارْتَفَعَتْ سَمَاءُ بِلَادِكَ فِي لَاهُوتِ سَطَوَتِكَ وَنَطَقَتْ عَلَيْهَا مَلَائِكَةُ قَهْرِكَ بِكَلِمَةٍ بَطْشِكَ، تَحَرَّكَ أَسَاسُ الْبَيْتِ حَتَّى وَقَعَتْ أَرْكَانُهَا وَسَقَطَتْ عُرُوشُهَا وَانْهَدَمَتْ أَبْوَابُهَا وَانْعَدَمَ جِدَارُهَا وَمَحَتْ عِلَامَتُهَا كَأَنَّهَا مَا بُنِيَتْ عَلَى أَرْضِكَ وَمَا رُفِعَتْ فِي دِيَارِكَ وَمَا ظَهَرَتْ فِي بِلَادِكَ بِحَيْثُ تَفَرَّقَ تُرَابُهَا وَنُسِيَ ذِكْرُهَا وَمَحَتْ آثَارُهَا. فَآهٍ آهٍ قَضَى مَا أَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ بَدَائِعِ تَقْدِيرِكَ الْأَعْلَى وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى حُسْنِ قَضَائِكَ الْأَخْلَى.

و تو ای مالك من و رجای من از ملكوت عزّت نازل فرمودی حكم محكم قضا را و از سرادقات قدرت امر مبرم قدر را بر ساختن بیتی تا در او ساكن شود نفوس مضطربه و در او مستريح شود عقول مجرده و بنا فرمودی او را از خاكهای پاك و پاکیزه که از ذره از آن تراب خلق شد حقایق عالین و افتده مقدسین و بر ارکان ربوبیه مستقر فرمودی رکنهای او را و به آفتابهای مشرقه از افق جمال زینت بخشیدی او را و مطرّز فرمودی او را به ذهب صافیه و ابواب او را مزین فرمودی بیاقوت بدیعه که از جوهر هوّیه خلق شده بود و مرصّع فرمودی دیوارهای او را بلئالی منیعه که از لطیفه بحر احدیّه ظاهر گشته بود و چون تمام شد بنای او و ظاهر شد آیات او و هویدا شد علامات او امر فرمودی که جمیع آنچه در آسمانهای قدرت تو سائر بودند و در هواهای عزّت تو حرکت مینمودند طائف شوند حول او را و زائر شوند تراب او را و مقبل شوند ابواب او را مردود شد هر که مکث نمود و مقبول شد هر که اقبال نمود پس چون تمام شد وقت او و منقضی شد امر او ابرهای بلا از مشرق سطوت و غضب برخاست و ملائکه قهر بحرفی ناطق شد که لرزه بر ارکان بیت افتاد بقسمی که منهدم شد ارکان او و برو افتاد سقفهای او و منعدم شد علامتهای او گویا هرگز بنا نشده بود و بلند نگشته بود بحدّی که فراموش شد اسم او و متفرّق شد تراب او و معدوم شد رسم او پس وای وای از آنچه ظاهر شد و هویدا گشت این است از بدایع تقدیرهای بلند تو ای آقای من و حمد میکنم تو را بر نیکوئی قضای شیرین تو ای پروردگار من.

وَعَزَّتِكَ يَا إِلَهِي لَا أَشْكُو إِلَيْكَ فِيمَا وَرَدَ مِنْ عِنْدِكَ وَنُزِّلَ مِنْ جَنَابِكَ، بَلْ أَسْتَغْفِرُكَ فِي كُلِّ مَا ذَكَرْتُ وَحَكَيْتُ وَنَطَقْتُ مِنْ اجْتِرَاحَاتِي الَّتِي لَنْ تَحْكِيَ إِلَّا عَنْ غَفْلَتِي مِنْ ذِكْرِكَ وَإِعْرَاضِي عَنْ رِيَاضِ قُرْبِكَ، لِأَنِّي عَرَفْتُ مَوَاقِعَ حِكْمَتِكَ وَاطَّلَعْتُ عَلَى تَدَابِيرِ عِزِّ رُبُوبِيَّتِكَ وَأَيَقَنْتُ بِأَنَّكَ بِسُلْطَانِ فَضْلِكَ لَنْ تُعَامِلَ بِعِبَادِكَ إِلَّا مَا يَنْبَغِي لِعِزِّ جَلَالِكَ وَيَلِيْقُ لِبَدَائِعِ إِفْضَالِكَ وَمَا قُضِيَ حُكْمُ الرُّجُوعِ مِنْ أَفْقِ قُدْرَتِكَ وَجَبَرُوتِ إِرَادَتِكَ إِلَّا بِمَا يُوَصِّلُ الْعِبَادَ إِلَى غَايَةِ فَضْلِكَ وَمُنْتَهَى مَرَاتِبِ جُودِكَ وَفَيْضِكَ. وَاعْلَمْ بَأَنَّ الَّذِي عَرَجَ إِلَيْكَ وَنَزَلَ عَلَيْكَ ارْتَقَى إِلَى سَمَوَاتِ عِزِّ أَرْزَلِيَّتِكَ وَسَكَنَ فِي جِوَارِ قُدْسِ رُبُوبِيَّتِكَ وَاسْتَقَرَّ عَلَى كُرْسِيِّ الْإِفْتِحَارِ عِنْدَ إِشْرَاقِ أَنْوَارِ جَمَالِكَ وَرَقَدَ فِي مَهْدِ الْبَقَاءِ لَدَى ظُهُورِ عِزِّ الْوَهِيَّتِكَ. كَأَنِّي أَشَاهِدُ فِي هَذَا الْحَيْنِ بَأَنَّهُ يَطِيرُ بِجَنَاحِي الْعِزَّةِ فِي هَوَاءِ قُدْسِ مَرْحَمَتِكَ وَيَسِيرُ فِي مَدَائِنِ رُوحِ أَحَدِيَّتِكَ وَيَشْرَبُ عَنْ كُأُوبِ وَضْلِكَ وَلِقَائِكَ وَيَغْتَذِي بِنِعْمَاءِ قُرْبِكَ وَوِصَالِكَ، فَيَا رُوحِي لِذَلِكَ الشَّرَفِ الْأَبْهَى وَالْعِنَايَةِ الْكُبْرَى. وَإِنَّكَ لَمَّا أَخْفَيْتَ عَنْ بَرِيَّتِكَ مَا كَشَفْتَهُ لِعِبْدِكَ لِذَا صَعُبَ عَلَى الْعِبَادِ حُكْمُ الْفِرَاقِ وَمُسْتَصْعَبُ عَلَى الْأَرْقَاءِ ظُهُورُ الْفَضْلِ مِنْ أَفْقِ الطَّلَاقِ وَعَزِيزُ عَلَى الْأَحْبَاءِ ظُهُورُ الْفَنَاءِ فِي هَيَاكِلِ الْبَقَاءِ وَبِذَلِكَ نُزِّلَ عَلَى أَحِبَّائِكَ مَا نُزِّلَ بِحَيْثُ لَنْ يُحْصِيَهُ أَحَدٌ وَلَنْ تُحِيطَهُ نَفْسٌ وَلَنْ تُطِيقَهُ أَفْنِدَةٌ وَلَنْ تَحْمِلَهُ عُقُولٌ. وَمِنْهَا هَذِهِ الرِّزْيَةُ النَّازِلَةُ وَهَذِهِ الْمُصِيبَةُ الْوَارِدَةُ الَّتِي بِهَا اخْتَرَقَتْ الْأَكْبَادُ وَاشْتَعَلَ الْعِبَادُ وَاضْطَرَبَتِ الْبِلَادُ وَمَا بَقَتْ مِنْ عَيْنٍ إِلَّا وَقَدْ بَكَتْ وَمَا مِنْ رَأْسٍ إِلَّا وَقَدْ تَعَرَّى وَمَا مِنْ نَفْسٍ إِلَّا وَقَدْ تَبَلَبَلَتْ وَمَا مِنْ فُؤَادٍ إِلَّا وَقَدْ تَكَدَّرَ وَمَا مِنْ نُورٍ إِلَّا وَقَدْ أَظْلَمَ وَمَا مِنْ رُوحٍ إِلَّا وَقَدْ انْقَطَعَ وَمَا مِنْ سُرُورٍ إِلَّا وَقَدْ تَبَدَّلَ. فَاهِ آهَ عَمَّا قَضَى وَأَمْضَى وَذَلِكَ مِنْ قَضَائِكَ الْمُثَبَّتِ فِي الشَّجَرَةِ الْحَمْرَاءِ.

قسم به عزّت و بزرگواری تو ای مولای من و مقتدای من و حبیب من که شکایت نمیکنم بسوی تو از آنچه وارد شد از حضرت تو و ظاهر شد از جانب تو بلکه سرهای عاشقان تو طالب کمندهای محکم است و گردنهای طالبان روی تو منتظر شمشیرهای برنده و سینه های منیره از جذب و شوق مترصد تیرهای زهر آلوده زهرهای کشنده نزد عاشقان از خمرهای حیوان نیکوتر و زخمهای هلاک کننده از شربت های لطیف پاکیزه تر پس معدوم شود نفسی که در راه عشق تو جان نبازد و مفقود شود و جودی که در طلب وصل تو سر نیندازد و بمیرد قلبی که بذکر تو زنده نگردد و دور شود هیکلی که بجان طالب قرب نشود و مشقتهای بادیه عشق را نچشد و لکن ای سید من بازگشت و توبه مینمایم بآنچه مشغول شدم در ساحت قدس تو باین کلماتی که ظاهر نشده مگر از غفلت این عبد از مقامات قرب و وصل زیرا که هر که بتو رسید از غیر تو باز ماند و هر که از تو گذشت بغیر تو مشغول شد پس وای بر کسی که از تو برید و بغیر تو پیوست و در وادی حیرت نفس سرگردان بماند و بمرد و از مدینه حیات باقیه و زندگانی دائمه محروم ماند و به عزّت و جلال تو ای پروردگار من که مشاهده میکنم دوستان و مُحَرِّمانِ کعبه وصال تو را و سرمستان خمر جمال تو را که مشعوفند ببدایع قضای تو و مسرورند ببلاهای نازله از نزد تو اگر چه قهر صِرْف باشد و یا غضب بَحْت زیرا که این قهر مالك لطفهاست و این غضب سلطان مِهرها و این سَمّ محیی جانها جبروت عزّت طائف این ذلّت است و ملکوت غنا طالب این فقر و تو ای مولای من راجع فرمودی این طیر را از جسد ظلمانی بلاهوت معانی و از غذاهای روحانی مرزوق

گشته و به نعمتهای صمدانی محظوظ شده و بتو راجع گردیده و بر تو وارد آمده و ارتقاء بر فارف قدس تو جسته و در جوار رحمت تو مستتریح گشته و بر کرسی افتخار مقرّ گزیده و در هواهای عزّ روح طیران مینماید و از باده های وصال احدیه مینوشد و از شرابه های لقای صمدیه می آشامد و چون بحکمت های بالغه مستور فرمودی این مراتب را در پرده های قدرت خود لهذا صعب گشته بر عباد حکم فراق و سخت است برایشان امر طلاق و بجزع می آید نفوس از ملاحظه آن و بفرع می آید عقول از مشاهده آن و از جمله آن بلایای مقدّره و مصیبت های جلیّه مستوره این مصیبت بدیعه و این بلیّه جدیده است که باو محترّق شد اکباد و مشتعل شد حقائق عباد و مضطرب گشت اهل بلاد پس نماند چشمی مگر آنکه خون گریست و باقی نماند قلبی مگر آنکه گأس الم بچشید و رؤس عالین برهنه و عریان شد و نفوس راضین از غم نالان گشت فوآدها مکدر شد و نورها تاریک و مُظلم گشت و منقطع شد روح از اماکن خود و تبدیل گشت سرور از محافل خود پس وای وای از آنچه ظاهر شد و هویدا گشت و این است از قضا های ثابت تو در شجره ظهور تو ای پروردگار من.

وَإِنَّكَ أَنْتَ يَا إِلَهِي وَمَحْبُوبِي وَرَجَائِي تَعْلَمُ بِأَنَّ الرِّزَايَا قَدْ أَشْرَقَتْ مِنْ أَفُقِ الْقَضَاءِ وَأَحَاطَتْ الْإِمْكَانَ وَمَا فِيهِ وَغَلَبَتْ الْأَكْوَانَ وَمَا لَهَا وَبِهَا وَلَكِنْ اخْتَصَصْتُهَا فِي هَذِهِ الْأَزْمَانِ لِلطَّلَعَتَيْنِ وَسَمَّيْتِ أَوْلَاهُمَا بِاسْمِ الَّتِي اخْتَصَصْتُهَا وَجَعَلْتُهَا أُمَّ الْخَلَائِقِ أَجْمَعِينَ وَالْأُخْرَى بِاسْمِ الَّتِي اصْطَفَيْتُهَا عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَنَزَّلْتُ عَلَيْهِمَا حِينَ إِذْ لَمْ

تَكُنْ لَهُمَا مِنْ أُمِّ لَيْشَقٍ ثِيَابَهَا أَوْ تُلْقِي الرَّمَادَ عَلَى رَأْسِهَا أَوْ تُوَافِقُ مَعَهُمَا أَوْ تَبْكِي بِمَا
وَرَدَ عَلَيْهِمَا أَوْ تُعَرِّي رَأْسَهَا بِمَا نُزِّلَ بِهِمَا وَلَا لَهُمَا مُؤْنِسَاتٌ لِيَأْنَسَنَّ بِهِمَا وَيَمْنَعْنَهُمَا
عَنْ بُكَائِهِمَا وَلَا مُصَاحِبَاتٍ لِيُحَفِّقَنَّ الدَّمُوعَ عَنْ خَدَّيْهِمَا وَلَا بَنَاتٌ لِيَسْتُرْنَ شَعْرَاتِهِمَا
وَلَا مُشْفِقَاتٌ لِيَسْكِنَّ اضْطِرَابَهُمَا أَوْ يَبْكِينَ فِي مَصَابِيهِمَا أَوْ يُخَضِّبْنَ أَيْدِيَهُمَا أَوْ
يُمَشِّطْنَ شَعْرَاتِهِمَا بَعْدَ عَزَائِهِمَا. إِذَا يَا إِلَهِي لَمَّا قَضَيْتَ بِأَمْرِكَ مَا قَضَيْتَ وَأَمْضَيْتَ
بِحُكْمِكَ مَا أَمْضَيْتَ فَأَكْرِمَهُمَا ثُمَّ أَلْبِسَهُمَا مِنْ ثِيَابِ الْحَرِيرِ وَالْحَلِّ الْمُنِيرَةِ عَلَى كَلِمَةِ
التَّكْبِيرِ لَتَقَرَّ عَيْنَاهُمَا بِبَدَائِعِ رَحْمَتِكَ وَيَتَبَدَّلَ حُزْنُهُمَا بِجَوَاهِرِ سُرُورِكَ وَأَنْوَارِ النُّورِ فِي
مَشْرِقِ طُورِكَ. ثُمَّ أَسْمِعْهُمَا نِعَمَاتِ هُوَيْتِكَ مِنْ سِدْرَةِ عِزِّ أَرْلِيَّتِكَ وَدَوْحَةِ قُدْسِ أَحَدِيَّتِكَ
وَالْتَرْتُمَاتِ الَّتِي تَنْصَعِقُ الْعُقُولُ مِنْ اسْتِمَاعِهَا وَتَهْتَرُّ النُّفُوسُ لَدَى ظُهُورِهَا وَتَتَجَذَّبُ
الْأَرْوَاحُ عِنْدَ بُرُوزِهَا، ثُمَّ ارْزُقْهُمَا مِنْ أَثْمَارِ شَجَرَةِ رَبَّانِيَّتِكَ وَأَذِقْهُمَا خَمَرَ الْحَيَوَانِ مِنْ
عُيُونِ صَمْدَانِيَّتِكَ، ثُمَّ أَنْزِلْهُمَا فِي شَرِيعَةِ قُرْبِكَ وَمَدِينَةِ وَصْلِكَ وَأَسْكِنْهُمَا فِي جَوَارِ
مَرْحَمَتِكَ فِي ظِلِّ حَدِيقَةِ لِقَائِكَ وَوَصَالِكَ، ثُمَّ أَفْرِغْ عَلَيْهِمَا صَبْرًا مِنْ عِنْدِكَ، ثُمَّ اجْعَلْهُمَا
وَاللَّوَاتِي كُنَّ مَعَهُمَا مُتَكِلَاتٍ عَلَيْكَ وَمُنْقَطِعَاتٍ عَنْ دُونِكَ وَمَشْغُولَاتٍ بِذِكْرِكَ وَمُؤَانِسَاتٍ
بِاسْمِكَ وَمُشْتَاقَاتٍ لِحِمَالِكَ وَمُسْرِعَاتٍ إِلَى وَصْلِكَ وَلِقَائِكَ وَمَرَزُوقَاتٍ مِنْ كَاسِ عَطَائِكَ
وَطَائِفَاتٍ حَوْلَ ذَاتِكَ وَرَاقِدَاتٍ فِي مَهْدِ قُرْبِكَ وَطَائِرَاتٍ فِي سَمَاءِ حُبِّكَ وَمَاشِيَاتٍ فِي
أَرَاضِي رِضَائِكَ وَرَاكِضَاتٍ إِلَى مَكْمَنِ أَنْوَارِكَ وَطَالِبَاتٍ حُسْنَ قَضَائِكَ وَرَاضِيَاتٍ عِنْدَ
نُزُولِ بَلَائِكَ وَصَابِرَاتٍ فِيكَ وَرَاضِيَاتٍ عَنْكَ لِتَكُونَ أَبْصَارُهُنَّ مُنْتَظِرَةً لِبَدَائِعِ رَحْمَتِكَ
وَقُلُوبُهُنَّ مُتَرَصِّدَةً لِظُهُورِ مَكْرَمَتِكَ، لِأَنَّهُنَّ مَا أَخَذْنَ لَأَنْفُسِهِنَّ رَبًّا سِوَاكَ وَلَا مَحْبُوبًا
دُونَكَ وَلَا مَقْصُودًا غَيْرَكَ. وَأَسْأَلُكَ بِالَّذِي أَظْهَرْتَهُ مِنْ قَبْلُ وَتُظْهِرُهُ مِنْ بَعْدُ بِأَنْ لَا

تَحْرِمُهُنَّ وَعِبَادَكَ عَنْ حَرَمِ كِبْرِيائِكَ وَلَا تَرُدَّهُمْ عَنْ أَبْوَابِ الْمَدِينَةِ الَّتِي نُزِّلَ فِي فَنَائِهَا كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَقَامُوا لَدَى بَابِهَا وَمَا دَخَلُوا فِيهَا إِلَّا الَّذِينَ اخْتَصَصْتَهُمْ بِجُودِكَ وَجَعَلْتَهُمْ مَرَايَا نَفْسِكَ وَمَظَاهِرَ ذَاتِكَ وَمَطَالِعَ عِزِّكَ وَمَشَارِقَ قُدْسِكَ وَمَعَارِبَ رُوحِكَ وَمَخَازِنَ وَحْيِكَ وَمَكَامِينَ ثُورِكَ وَبِحَارَ عِلْمِكَ وَأَمْوَاجَ حِكْمَتِكَ، وَكَذَلِكَ كُنْتَ مُقْتَدِرًا عَلَى مَا تَشَاءُ وَحَاكِمًا عَلَى مَا تُرِيدُ وَإِنَّكَ أَنْتَ الْمُقْتَدِرُ الْقَيُّومُ، ثُمَّ أَصْعَدُ يَا إِلَهِي هَذَا الصَّيْفَ الَّذِي وَرَدَ عَلَيْكَ فَوْقَ مَا أَصْعَدْتَهُ بِجُودِكَ حَتَّى يَرِدَ فِي قِبَابِ الْعِظَمَةِ خَلْفَ سُرَادِقَاتِ الْأَحْدِيَّةِ فِي جَوَارِ اسْمِكَ الْأَبْهَى وَذَاتِكَ الْعُلْيَا عِنْدَ الشَّجَرَةِ الْقُصْوَى وَجَنَّةِ الْمَأْوَى وَرُوحِكَ الْأَسْنَى لَتَأْخُذَهُ رَوَائِحُ الْقُدْسِ مِنَ النُّقْطَةِ الْأُولَى وَالْمَرْكَزِ الْأَعْلَى وَالْجَوْهَرِ الْأَخْلَى لِيَذُورَ حَوْلَ جَمَالِهِ وَيَطُوفَ حَرَمَ كِبْرِيَائِهِ وَيَزُورَ ثُورَ صِفَاتِهِ فِي كَعْبَةِ أَسْمَائِهِ، ثُمَّ أَلْبَسُهُ مِنْ خَلْعِ السُّرُورِ لِيَسْتَرَّ بِذَلِكَ فِي مَلَأِ الظُّهُورِ وَيَسْمَعَ لَحَنَاتِ الْقُرْبِ عَنْ شَجَرَةِ الْكَافُورِ لِيَتَنَطَّقَ بِذَلِكَ الْحَمَامَةُ الْبَيْضَاءُ بِلَحْنِ الْجَذْبِ فِي هَذِهِ الْوَرَقَةِ الْحَمْرَاءِ وَفِي كُلِّ الْأَشْجَارِ بِلَحْنِ الْجَبَّارِ مِنْ هَذِهِ الشُّعْلَةِ الْمُوقَدَةِ عَنْ هَذِهِ النَّارِ بِأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْمُقْتَدِرُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ وَبِأَنَّهُ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْمُهِيمُنُ الْقَهَّارُ. وَعِنْدَ ذَلِكَ يَخْتُمُ الْقَوْلُ بِأَنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ الْمُتَقَرِّدِ الْقَدَّارِ، وَسَتَقْضِي يَا إِلَهِي مَا تَرَجَّيَ. وَهَذَا مِنْ عَطَائِكَ الْأَتَمِّ الْأَقْدَمِ الْأَوْفَى.

و بدرستی که تو ای محبوب من مشاهده میفرمائی که رزایا و بلایا از مشرق قضا ظاهر گشته و امطار قهر از جمیع جهات باریدن گرفت و اریاح حزن بوزیدن آمد بسی جانهای بیشمار که در راه دوست نثار شد و چه سرهای نامدار که بر دار

مرتفع گشت و در آنی راحتی دست نداد و در شبی عیشی میسر نشد کمند عشق
 تو سرهای عارفان را بسته و تیر حبّ تو جگرهای عاشقان را خسته چهارده سنه
 میگذرد که آسایش مقطوع گشته و ابواب راحت مسدود شده نه نعیمی از نعمت ملك
 برداشتند و نه نسیمی از رحمت روح ادراك نمودند گاهی در ذلّت حبس مبتلا و
 گاهی در بادیه هجر مختلفی از هر وطنی مردود شدند و از هر دیاری مطرود
 گشتند و از هر راحتی محروم ماندند چه خیطهای محکم که گسسته شد و چه عروه
 های مستحکم که مقطوع گشت از هر نصیبی بی نصیب شدند و از هر قسمتی بی
 بهره ماندند نعمتهای مالك بنقتهای مهالك تبدیل شد و شمس مشارق الوهیّه بمغارب
 خفا مختلفی گردید و سراج ربوبیّه در زجاج صدور مکتوم گشت و نار ازلیّه در
 شجره سِرّ مستور ماند و لؤلؤ صمدیّه در صدف غیب مخزون و مطلع الوهیّه در
 حجاب قدس مکنون دیگر قلم کجا تواند رقم زند و یا بیان قدم بردارد و تو ای سیّد
 من و آقای من مطلق که باین عبد چه وارد شده و چه نازل گشته در آنی بمقرّر
 امنی نیاسوده و زمانی بر مقعد عزّی مستقر نگشته جز خون دل آبی نیاشامیده و
 جز قطعهء کبد بطعامی مرزوق نشد گاهی اسیر کفار و بشهرها سائر و گاهی بغلّ
 و زنجیر معاشر خاصّه این ایام که هدف سهام فرقتین شده و محلّ انتقام حزین
 گشته دوستان را از ذلّتم عزّتی و از حزنم سروری حاصل است و دشمنان را از
 وجودم غلّی در دل است بسی غلّها که در صدور پنهان گشته و چه بغضها که در
 قلوب کتمان شده از حبس ظاهر بیرون آمده و بسجن نفوس مشرکه مسجون گشته
 و تیرهای ظنونات از کلّ جهات میریزد و اسیاف حسد از جمیع اطراف بمثل باران

ریزنده میبارد لکن با همه این بلایا و محن و رزایای محکم مُتَقَنُّ امید هست که از خدمت باز نماند و رِجُلٌ از استقامت نلغزد و عیون بجای پا بخدمت بایستد در این وقت که دموع از خَدَم جاری و دَمِ حمرا از قلبم ساریست ندا میکنم ترا که قلب حزینم را از غیر خود غافل گردانی و بخود مشغول نمائی تا از همه مقطوع شود و بتو دریندد زیرا که بستهء تو هرگز نگسلد و مقبول تو هرگز مردود نشود سلطان است اگر چه محکوم عباد شود و منصور است اگر چه نفسی او را یاری ننماید و محبوب است اگر چه مردود باشد در این وقت مشعل توحید بر افروزد و مرآت تفرید از هیکل تجرید حکایت نماید و مزمار عراقی بلحن حجازی آیه "كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ" بنوازد زیرا که دستهای عارفین کوتاه و تو در مکن بلند عزّت مستقرّ و قلوب عاشقین مضطرب و تو در کمال استقلال بر مخزن رفعت مستقیم خیال کجا راه یابد تا در آن سماء با فضا طیران نماید و فکر کجا بار یابد تا در عرصهء فناءِ قدس قدم گذارد توهّمات عباد بمنزله غبار است و غبار تیرهء مکدر کجا بذیل قدس مُطَهَّر رسد و یا نَظَرَمَ محدود بر روی منیر تو وارد آرد لَمْ يَزَلْ و لَا يَزَالْ غیر معروف بودهء اگر چه از هر ظهوری ظاهرتری و همیشه مستور خواهی بود اگر چه در کلّ شیئی از نفس شیء مشهورتری این است غیب تو در اجهار و ظهور تو در اسرار بلی ای محبوب من هر صدی قابل حبّ تو نیست و هر قلبی لایق وُدّت نه حبّ تو ناری مشتعل و اجسادِ عبادِ حَطَبی یابِس حَطَبٌ را بمقارنت نار کجا قراری و استقراری ماند مگر آنکه عنایت قدیمت قدمی بردارد و عَلَمِ بَرَدًا وَسَلَامًا بر افرازد تا قلم قدرت بر لوح منیر دل رقم حُبّت نگارد وَذَلِكَ مِنْ فَضْلِكَ

الْقَدِيمُ تُؤْتِيهِ مَنْ تَشَاءُ مِنْ عِبَادِكَ قَسَمَ بِهِ عَزَّتْ تُو اى پروردگار كه جميع اين بلايا از هر شهدى شیرين تر است و از هر روحى نيكوتر زيرا طالبان كعبهء وصال تا از حدود جلال نگذرد بظهور جمال مسرور نگردند و تا از كَأْسِ فنا ننوشند بشریعهء بقا وارد نگردند و تا قميص فقر در سبيل رضای تو نپوشند بردای بلند غنا مفتخر نشوند و تا از درد عشق مريض نشوند بسر منزل شفا پى نبرند و تا از وطن ترابى نگذرند بوطن قدس الهى عروج ننمایند و تا در بيدای طلب سرمدى نمیرند بحیات باقى ازلى فائز نشوند و تا در ارض ذَلَّتْ مأوى نیابند بر سماء عَزَّتْ راه نجویند و تا سَمِّ فِرَاق نچشند بِشَهْدِ بقا مرزوق نگردند و نا بادیه هاى بُعْد و هجر را طى نکند به مصرهاى قرب و وصل مستريح نشوند اگر چه اى پروردگار من بلايا جميع احبّاء را احاطه نموده و لکن در اين اَيّام تخصیص یافته بدو کنیز تو يکى باسم حوّا نامیده شده و دیگرى باسم مریم و وارد شد اين مصیبت کبرى در حینى كه نبود با کنیزان تو مادری تا شقّ نماید جامه خود را و بریزد بر سر خود خاك سیاه را و بگرید بر حزنى كه نازل شد بر ایشان و نبود با ایشان مصاحباتى تا آنكه خشك نماید روهاى ایشان را از آبهاى چشم و بپوشاند موهاى ایشان را از غبارهاى تیره و نبود مشفقاتى تا اينكه تسلّی دهد و حزن ایشان را و بسرور آورد قلوبشان را و نبود از مونسات كه انس گیرد بایشان و بعد از مصیبت خضاب نماید دستهایشان را و شانه زند مرغولاتشان را و از شرابهائى خون نوشیده بودند و از طعامهاى غم مرزوق گشته و چون قضا فرمودى تو اى پروردگار من آنچه را كه اراده نمودى و جارى فرمودى امر مبرم قدر را در آنچه خواستى پس اى محبوب

من بپوشان از جامه های صبر و شکیبائی و ثیابهای رحمت و بردباری تا آنکه روشن شود چشمهای ایشان برحمتهای تازه تو و ساکن شود قلوبشان از لطفهای بی اندازه تو و وارد فرما ایشان را در رودخانهای قرب و شهرهای وصال و منزل ده بی منزلانرا در جوار رحمت خود و در سایه های خوش مغفرت و آمرزش خود و آسایش ده این مضطربان را در محفلهای مقدّس خود و بچشان این تشنگان را از آبهای کوثر مکنون و از خمرهای حیوان مخزون و بوز بر ایشان از نسیمهای یَمَن حُبّ خود و وارد فرما ایشان را در مصرهای بقای انس خود تا از غیر تو دور شوند و بتو نزدیک شوند و بذکر تو مشغول آیند و بیاد تو مشعوف گردند و شجره حبّت را در زمینهای منیر دل بکارند و از آبهای عشق تو سیراب نمایند تا بلند شود قامت او و بثمر آید شاخه های او تا در حبّت ثابت شوند و مستقیم گردند و تا در ارض رضای تو مشی نمایند و در مهدهای قرب تو مقرّر گیرند و در بیابانهای وصل تو سیر نمایند و در آسمانهای لقای تو طیران نمایند و از شئونات تحدید بگذرند و بر محفلهای توحید مشرّف گردند و بنفحات تفرید در عالم تجرید سر افراز شوند تا چشم از همه در بندند و بتو بگشایند و از همه بگریزند و بتو وارد آیند پس ای مولای من عنایت فرما بایشان و باین مهمان جدیدی که بر تو وارد شد از آنچه ذکر شد و از آنچه ترك شد و از امری که از این دو جهت مقدّس و مبرّی است و زود است که عطا میفرمائی آنچه را که بآن خوانده شدی این است از عنایت تمام تو که پیشی گرفته همه موجودات را ای پروردگار من.